

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztabinie, 16-310 Sztabin, ul. Augustowska 45/1, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „GOPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest p. Dorota Barbara Salik.

Kontrolę w dniach 9-10.09.2013 r. przeprowadziły:

1/ Wioleta Bagińska – inspektor wojewódzki – kierująca zespołem inspektorów,

2/ Dorota Moroz – inspektor wojewódzki,

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli znak: PS-I.431.1.24.2013.WB z dnia 27.08.2013r. wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej p. Andrzeja Kozłowskiego.

Wyjaśnień udzielała: p. Dorota Barbara Salik – kierownik ośrodka oraz p. Anna Grzeško – przewodnicząca zespołu interdyscyplinarnego w Sztabinie.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą.

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, od dnia 01.01.2012 r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztabinie realizuje zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie § 8 *Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej*, przyjętego uchwałą Nr XI/123/2012 Rady Gminy Sztabin z dnia 18 czerwca 2012r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztabinie.

Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie uregulowana jest w aneksach z dnia 01.03.2011r. do zakresów czynności – dwóch pracowników socjalnych.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W Gminie Sztabin opracowano i przyjęto uchwałą *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Sztabin na lata 2011-2016* (uchwała Nr IV/29/2011 Rady Gminy Sztabin z dnia 11 marca 2011 r. w sprawie uchwalenia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Sztabin na lata 2011-2016”), zwany dalej Programem.

Program zawiera diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Sztabin, a także opracowaną na podstawie diagnozy analizę SWOT (określono mocne i słabe strony gminy, szanse i zagrożenia przy tworzeniu i realizacji Programu). Celem głównym jest „zdynamizowanie skutecznych działań na rzecz współpracy pomiędzy samorządem, organizacjami pozarządowymi i społecznością lokalną w zakresie zbudowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.” Określono również trzy cele operacyjne (tj. podniesienie poziomu wiedzy i świadomości lokalnej społeczności, skoordynowanie działań lokalnych podmiotów, a także zwiększenie pomocy terapeutycznej osobom dotkniętym przemocą) i wskaźniki ich realizacji. W Programie znajdują się również cele szczegółowe, zadania i konkretne działania zmierzające do realizacji zakładanych celów. Określono również instytucje odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań. Uwzględniono zasady finansowania, szczegółowy harmonogram wraz z określeniem instytucji odpowiedzialnych za realizację zakładanych celów, a także sposób monitorowania i sprawozdawania jego realizacji. Podczas kontroli przedłożono *Sprawozdanie Roczne z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztabinie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Sztabin na lata 2011-2016 za rok 2012*. (Sprawozdanie przedłożono w dniu 25.02.2013 r., na posiedzeniu Rady Gminy, znak: GOPS 8112/02/13). Dokument zawiera dane ilościowe dotyczące podejmowanych działań w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”, zwane dalej NK. Ze sprawozdania wynika, że w 2012 r. do Ośrodka wpłynęło 28 NK, które dotyczyły 119 osób w 18 rodzinach; ZI spotkał się 21 razy, przeprowadzono 25 rozmów profilaktycznych z ofiarami i 34 rozmowy ze sprawcami przemocy; sporządzono 5 wniosków do GKRPA w Sztabinie. Ponadto sprawozdanie zawiera informacje o świadczeniu przez pracowników socjalnych

pomocy w zakresie sporządzania pism procesowych, współpracy z innymi instytucjami w ramach realizacji NK, udziału w bezpłatnych szkoleniach realizowanych przez ROPS w Białymstoku, przeszkoleniu w dniu 6.03.2012 r. 20 osób (nauczycieli i członków ZI) przez GKRPA, a także stałym monitorowaniu zjawiska.

W 2013 r. pracownicy GOPS wzięli udział w następujących szkoleniach: „Seminarium dla przewodniczących ZI (5.04.2013 r.), „Organizowanie społeczności lokalnej- aktywna pomoc społeczna” (19-20.08.2013 r.). Realizując zadanie związane z opracowaniem zasad postępowania w sytuacjach przemocy ZSS w Sztabinie opracował „Procedurę postępowania nauczycieli w przypadku krzywdzenia dziecka”, a także „Procedurę postępowania w sytuacjach trudnych” (19.01.2011). Do dnia kontroli nie opracowano powyższych zasad przez GOPS, a także nie zostały zrealizowane zadania przewidziane w harmonogramie z realizacji Programu dotyczące zorganizowania szkolenia dla 5 osób zajmujących się profilaktyką na terenie gminy Sztabin, w 2012 i 2013 r. nie została zorganizowana otwarta konferencja/spotkanie edukacyjne dla społeczności lokalnej. Program przewiduje również prowadzenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy. Cel ten do dnia kontroli nie został zrealizowany.

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że na terenie gminy świadczone jest poradnictwo prawne - prawnik przyjmuje raz w tygodniu w Urzędzie Gminy Sztabin. Ponadto mieszkańcy gminy dotknięci problemem przemocy kierowani są do prawnika przyjmującego w PCPR w Augustowie.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej pomagają ofiarom przemocy w pisaniu pism procesowych. W ramach swoich kompetencji przeprowadzają również szereg rozmów wspierających i edukujących członków rodzin z problemem przemocy. Informują o możliwości podjęcia terapii w poradni odwykowej w Augustowie. Ze środków Zespołu Interdyscyplinarnego zakupiono ulotki informacyjne, które przekazywane są ofiarom i sprawcom przemocy. Ponadto co roku, ze środków GKRPA w Sztabinie, nabywane są plakaty i ulotki rozprowadzane wśród mieszkańców gminy. Ośrodek nie prowadzi wyodrębnionego rejestru/wykazu udzielonych porad.

Z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że podejmowano również działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

[Akta kontroli nr 6]

W kontrolowanym okresie podejmowano interwencję w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia na podstawie art.6 ust 2, pkt 3 ustawy.

W kontrolowanym okresie nie kierowano osób do ośrodków wsparcia, ponieważ nie zachodziła taka potrzeba. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji, osoby z terenu gminy mogą być kierowane do ośrodków w Laskach, Olecku i Dowszpuście.

Nie było przypadku odebrania dziecka z rodziny, o którym mowa w art. 12a ustawy.

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy, została przyjęta uchwała Nr IV/30/2011 Rady Gminy Sztabin z dnia 11 marca 2011 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

Zespół interdyscyplinarny (dalej zwany ZI) został powołany zarządzeniem Nr 41/2011 Wójta Gminy Sztabin z dnia 5 maja 2011 w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego celem zintegrowania działań służb, instytucji i podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie gminy Sztabin. ZI został powołany bez zawarcia porozumień z podmiotami wchodzącymi w jego skład, co jest niezgodne art. 9a ust. 8 ustawy.

W dniu 17.02.2012 r. podpisano *Porozumienie w sprawie budowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Sztabin na lata 2011-2016 i Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad dzieckiem i Rodziną na lata 2007-2013 z następującymi podmiotami:*

1. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztabinie.
2. Komendą Powiatową Policji w Augustowie.
3. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztabinie.
4. Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Augustowie.
5. Zespołem Szkół Samorządowych w Krasnymborze.
6. Zespołem Szkół Samorządowych w Sztabinie.
7. Szkołą Podstawową w Jaziewie.
8. Szkołą Podstawową w Jaminach.
9. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie.
10. Hufcem Pracy w Augustowie.
11. Poradnią Terapii Uzależnień i Współzależnienia NZOZ w Augustowie.
12. Caritas Diecezji Ełckiej, Parafialny Zespół Caritas przy Parafii PW. Św. Jakuba w Sztabinie.

Z treści porozumienia wynika, że obejmuje ono również działania wynikające z Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną, nie jest więc dokumentem wynikającym z art. 9a ust. 8 oraz art.9b ustawy (wymienione artykuły ustawy wskazują, że porozumienia podpisywane są pomiędzy podmiotami wchodzącymi w skład ZI i dotyczą działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie). Jednocześnie z treści porozumienia wynika, iż gmina Sztabin w ramach deklarowanych działań zobowiązuje się do powołania ZI, który został faktycznie powołany przed dniem podpisania powyższego porozumienia.

ZI realizuje zadania określone w art. 9 b ust.1 ustawy. Przed przystąpieniem do prac członkowie ZI oraz grup roboczych złożyli Wójtowi Gminy oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań.

Tryb działania Zespołu Interdyscyplinarnego, jego funkcjonowanie, cele i zadania określa Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego, stanowiący załącznik do zarządzenia Nr 41/2011 Wójta Gminy Sztabin z dnia 5 maja 2011 r.

W roku 2012 r. ZI spotkał się 4 razy w terminach: 20.02, 16.05., 9.08., 9.11., natomiast w 2013 r. do dnia kontroli odbyło się 3 posiedzenia w terminach: 8.02, 8.05., 8.08. zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy. Do indywidualnych przypadków powołano grupy robocze (GR). Podczas posiedzeń ZI/GR omawiano sprawy prowadzone w ramach procedury NK. Opracowywano i realizowano plan pomocy w poszczególnych sprawach, monitorowano sytuację rodzin i dokumentowano podejmowane działania.

Ośrodek zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną ZI, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy. Przedstawiona dokumentacja zawiera zaproszenia na posiedzenia, listy obecności członków uczestniczących w posiedzeniach, protokoły z posiedzeń.

W kontrolowanym okresie GOPS w Sztabinie prowadził sprawy dotyczące wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury NK. W 2012 r. prowadzono 19 spraw (18 NK-A założyła policja i 1 szkoła). W 2013 r. prowadzonych było 29 spraw, z czego 13 to nowe (12 NK-A założyła policja, a 1 GOPS w Sztabinie). W 2012 r. zakończono procedurę „Niebieskie Karty” w 3 rodzinach, natomiast w 2013 r. w 10 rodzinach.

Skontrolowano 8 spraw, które zostały opisane w załączniku do protokołu.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono, że:

- nie został zachowany 3-dniowy termin na przekazanie członkom ZI/GR formularza NK-A, co jest niezgodne z § 8 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanego dalej rozporządzeniem.- (2 sprawy),
- sprawcę zapraszano na spotkanie ZI/GR (6 spraw), co jest niezgodne § 17 ust.1, a ofiarę wzywano (1 sprawa), co jest niezgodne z §16 ust.1 pkt. 3 rozporządzenia,
- brak uzupełnionego formularza NK-D (2 sprawy), co jest niezgodne z § 8 ust. 6 i 7 rozporządzenia,
- brak uzupełnionego formularza NK-C (2 sprawy),co jest niezgodne z § 8 ust. 2 i 3 rozporządzenia.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zapisów wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztabinie.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztabinie, przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztabinie.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztabinie pod numerem 2/2013 r.

Sztabin, 07.10.2013 r.

.....
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

*Pieczętka Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Sztabinie mgr Dorota Barbara Salik -/-
Pieczętka Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej*

.....
podpis kontrolowanego

Bagińska Wioleta

.....
Dorota Moroz

.....
podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam :

*Sztabin, 07.10.2013 r. Pieczętka Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Sztabinie mgr Dorota Barbara Salik -/-
Pieczętka Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej*

.....
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)